

GAZETA TRANSILVANIA

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA.
1838
GILBARIȚIU ȘI SFINTIT DE LUPTLE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA
B-dul REGELE FERDINAND I, SIBIU
Abonamentul anual lei 200.
Anunțuri și reclame după
12 Tf. 1513
Și Societății lei 500.

Nr. 39

5 Iunie 1941

Anul 104

Cuvinte despre un pământ...

de Ion Colan

Din tălăzuirea vorbelor puse în circulație, cu și fără temei, din șoapta răscrușilor iresponsabile, din interpretarea celor văzute și auzite de unii și de alții, opinia publică actualizează, rând pe rând, dorinți și temeri.

Impotriva atător svonuri ar trebui să fie mobilizată întreaga conștiință românească.

Evenimentele, doar, se desfășoară, în cadența lor obișnuită. După fiecare acțiune militară de mari proporții, urmează un gol aparent, de multe ori mai activ decât însăși acțiunea militară. În aceste săptămâni de mascat „repaos”, se intensifică activitatea vorbelor.

E cazul. Dar stricta observare a celor ce se petrec, pare a ne îndreptăți scrisul despre un pământ, tot românesc.

Nădejdi adormite în vremea când ne mulțumeam cu o fatalistă răstălmăcire a noțiunii de destin istoric, se leagă azi de o realitate: răspântia la care a ajuns războiul. Necesități de ordin strategic azi, economic mâne, sau ambele deodată, vor apropia soluționarea problemei în cadrul viitoarei ordini.

Nimeni nu știe nimic, nimeni nu poate preciza nimic sau, toți știm la un loc, atât cât știe fiecare. Nedumeriri n'ar trebui să avem, dacă credința ne-a rămas întreagă. Doar unul din elementele de bază ale actualului războiu a fost surpriza. Un lucru, totuși, pare a fi desul de sigur: pe cerul de plumb al țării, un colț s'ar putea lumina acum și ar rămânea luminat pe totdeauna, țara scăpând de o continuă amenințare, sau, — în ipoteza că momentul actual ar trece — cine ar putea ști pentru câtă vreme aceleași neguri de nepătruns nu ar continua să acopere acest pământ sfânt de jertfele urmașilor lui Bogdan-Vodă, descălecătorul din muntosul Maramureș!

Nu știm cu ce își adorm conștiința cei ce au semnat, în 1940, actul de cedare a unui pământ, asupra căruia au dispus ca de hectarele lor.

Ca acum o sută și ceva de ani, târgul s'a încheiat, comod, între două comunicate, fără ca partea în cauză să-și poată spune cuvântul. Provincia s'a unit prin propria ei voință, mult înainte de sfârșitul războiului trecut, deci foarte mult înainte de încheierea tratatelor de pace. Pe temeiul cărui drept „alesii națiunii” au trecut peste voința reprezentanților acestei provincii? Pentru că noi putem pricepe cecece s'a petrecut atunci când înalta Poartă a cedat un pământ asupra căruia avea aproape tot atâta drept, ca noi asupra Afganistanului.

Ce-i păsa unui imperiu necreștin, de un pământ plin de ghiauri, dacă prin renunțarea caligrafiată pe un pact, anumite socoteli politice puteau fi soluționate între două imperii cu interese convergente?

Asta o putem pricepe. Cum trebuie să privim, însă, pe semnatarii contractului din 1940, care nu erau leniceri, ci fețe foarte simandicoase, de producție autohtonă?

TOT POVEȘTEA CU UNTU...

II.

Spre a demonstra *superioritatea* culturii maghiare cu binefacerile ei și ale civilizației maghiare în progresul realizat de naționalitățile din cuprinsul Ungariei antetrianonice, d. Vitéz Kozma Miklós nu avea de urmat decât o singură cale. Mai puțin fructuoasă, ce e drept, pentru afirmația și concluzia d-sale, dar invulnerabilă, fără călcăie ahileene. Și aceasta nu era cea a vorbelor late, lipsite de suportul realității care să le dea girul veracității, ci cea a *statisticii* cu graiul răspicat, tranșant, al cifrelor reci, cu vorba neînflorită de iluzii.

Câte școli, câte biserici, câte ziare, publicații periodice, opere literare, științifice, câte societăți culturale, muzee, biblioteci, câte realizări pe teren sanitar (laboratorii, dispensare, spitale), câte linii ferate, șosele, fabrici, edificii nouă confortabile, câți țărani proprietari de pământ etc., am avut la sfârșitul anului 1918, după un mileniu de stăpânire ungurească și, după 22 de ani de regim românesc, câte înregistrează statistica pe pământul Ardealului?

Asta trebuia s'o facă apologetul dela Ungvár al culturii maghiare! Și atunci, din confruntarea datelor celor două statistici, dacă, cum ne place a crede, nu l-a părăsit bunul simț, și-ar fi dat seama: pe ce temelie imaginară se razimă riscata d-sale afirmație. Așa, d. p., ar fi putut constata că în regiunile ardelenice cedate Ungariei numărul școlilor primare a crescut sub stăpânirea valahă cu 1914 localuri nouă; iar numărul învățătorilor s'a urcat (până în 1935, deci în 16 ani) cu 60,3%. În consecință, câtă vreme sub stăpânirea ungurească tot numai la cca 1400 Români revenia o școală primară, Valahii au dat Ungurilor tot la 900 de suflete câte una;

Ei, care ciobăniseră neamul românesc, singuri sau înconjurați de toate neamurile, timp de douăzeci de ani, ei — pregătitori situației din 1940 — unde sunt azi, să ne vadă cu urechea lipită de brazdă, doar-doar vom auzi lipot de copite trecând dela râul hotar de astăzi, la râul hotatar de ieri și de mâne? Dacă, în clipa când s'a adoptat soluția ieftenului aranjament, în spatele fiecărui înalt căftănit ar fi răsărit, de undeva din pământ, câte un pârcaș de Hotin, câte un hatman de Soroca, iar în spatele unui tron ar fi strălucit în clipa aceea umbra însoțită a creștinului Voevod Ștefan, tare ne e teamă că s'ar fi repetat, fără consemn, ospățul dat de Lăpușeanu boierilor lui.

De câte ori vorbim despre acest pământ, tot românesc, gândul ne îndeamnă la cuvinte de răstăgnire împotriva celor ce n'au știut să-i pregătească altă soartă.

Vorbim și azi despre el și nu o facem întâmplător.

iar școală secundară, tot la 20.000 de Unguri, câtă vreme Românilor nu li se îngăduise decât la câte 160.000 de suflete câte-o astfel de școală.

Cât privește situația *cărții ungu-rești* în atât de hulita Românie, l-ar fi lămurit conaționalul d-sale, d. *Lajos György*, care în lucrarea sa „Viața culturală a Maghiarilor din Ardeal” se simte obligat să mărturisească: „Numai în câțiva ani după Unire, au apărut pe teritoriul Ardealului mai multe cărți ungu-rești decât în trei decenii care au premers anului 1919.”*)

Tot statistica l-ar fi lămurit și asupra altor realizări valahe ca: modernizarea și renovarea vechii rețele ferate, construcții nouă de linii ferate, drumuri, pavări, poduri, plantațiuni, completarea și îmbunătățirea instalațiilor telegrafice și radioelectrice, instalații nouă de telefoane, clădiri pe seama of. P. T. T. ș. a., ș. a. — lucrări care au însumat cheltueli de miliarde de lei. Și toate acestea în două decenii, nu în două veacuri!

Cine sunt, deci, *civilizatorii*? Și cum rămâne cu *superioritatea* culturală, elogiată cu atâta emfază la Ungvár? Ex. Sa, care privește realitatea prin optica *dorinței* d-sale, uită de un lucru elementar: ca să poți vorbi de *superioritate* culturală maghiară, trebuie să poți vorbi mai întâi de *cultură maghiară*! Și *cultura națională maghiară* nu știm unde a descoperit-o d. Vitéz Kozma Miklós. Căci, dacă în literatură, știință,

— Continuare în pagina 3 —

*) Alte date edificatoare, vezi în articolul d-lui prof. I. Bozdog din nr. 21 Mai a. c. al acestui ziar.

SVONURILE

de I. Bozdog

În timpul din urmă s'au dat mai multe comunicate oficiale și s'au scris numeroase articole în presă asupra șoaptelor, care circulă și formează cea mai primejdioasă plămadă sufletească pentru mulțime. Zilele trecute s'a ținut congresul comunității germane din Banat și între concluziile aduse de acea adunare am remarcat termenii energici cu care se înfierează svonurile și șoaptele abătute și spre urechea populației germane din Țară. Aceste svonuri nu numai că au fost spulberate cu toată energia, dar au fost declarați de trădători toți ceice își apleacă urechea spre ele și s'au indicat ca sursă și organe de răspândire a lor cercurile evreo-maghiare din care provin și care le difuzează, cu vădită intenție de a slăbi legăturile dintre Țara noastră și aliații din Axă.

S'au implinit 22 de ani, decând, populația întregii Țări, dar mai ales noi, cei din Ardeal, trăim într'un adevărat și neîntrerupt Infern de șoapte, de calomnii debitate cu și fără vreme, în Țară și peste granițe, prin toate mijloacele imaginabile, fără ca noi să ne fi sesizat de ele serios și fără a fi pus bărbătește piciorul în prag.

Le-am considerat, și după bunul nostru obicei le mai considerăm și astăzi — față de dreptatea sfântă a cauzei noastre naționale — ca simple gesturi ale nebulniei inofensive!

Când ni s'a șoptit, chiar de a doua zi după conferința păcii, că deținem un provizorat în Ardeal: am zămbit. Când au fost amenințați țărani improprietați, că li se va lua pământul: ne-am mângăiat cu hotărârea dărză a acestora de a și-l apăra. Când ni s'a șoptit, că trebuie să plătim pensii și lefuri și celor care au completat împotriva integrității și siguranței statului: ne-am retrășat după concepțiile noastre democratice și umanitare și am plătit. Când ni s'a spintecat moșia sfântă și, izgoniți, nu ni s'a dat voie să ne luăm cu noi nici albiturile necesare, iar despre avutul lor ni s'a spus că este intangibil și garantat, am pipăit numai

— Continuare în pagina 5-a —

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVANIAI”

Români grăniceri din Banat și
Revoluția din Ungaria 1848-1849

Schimbarea numelui regimentului din „valaho-bănățan” în reg. româno-bănățan Nr. 13

de Antoniu Marchescu

Adunarea națională dela Blaj, în ședința II, din 4/16 Mai 1848, între altele, a formulat, la propunerea vicarului Șiușiu, și cererea ca Români să se numească pe numele lor adevărat de Români și nu Valahi (oláh și Walach), iar grănicerii regimentului 2 valahotransilvan, convocați la Năsăud, în adunarea din 7 Septembrie, au cerut „fiindcă cuvântul Walach dă ocaziune la unele observațiuni batjocuroase, Ma-

jestatea Sa să binevoiască a dispune ca regimentele românești să fie numite de aci încolo pe nemțește Romänen Regimenter“¹⁾.

Comandantul general din Timișoara, spre a fi în nota revendicărilor românești și spre a fi pe placul Românilor din Banat, într'un ordin din 29 Noem-

¹⁾ Georgie Barițiu: Părți alese din istoria Transilvaniei, II, pag. 12 și 206.

Icoana

Stau iar în întineric, iar,
Căci candela mi-a stins-o vântul,
Al sorții aspru vânt, în goana
Cu care 'nconjură pământul,
Și el mi-a doborât icoana
De pe altar.

Ingenunchiată cânt și-aștept
Tinzându-mi brațele'n neștire,
Tinzându-mi brațele-amândouă
S'o regăsesc — și cu iubire,
Cu 'nvăpăitare sfântă, nouă
S'o strâng la piept.

Ecat. Pitiș

Vania Gherghinescu

Volumul de versuri „Priveghitoarea oarbă” al poetului de adâncă sensibilitate Vania Gherghinescu, azi brașovean, a fost premiat de „Academia Română”, cu premiul „Ioan C. Mihail”, în urma raportului făcut de dl Dim. Caracostea.

Premiul (divizibil) a fost împărțit între Dna Ștefana Velisar-Teodoreanu („Viața cea de toate zilele”), Alice Soare („Sâmburi de lumină”) și dl Vania Gherghinescu. Luăm notă, cu multă satisfacție, de această dreaptă consacrare.

Cronica medicală

Rostul acestei cronici

de Dr. Valeriu Sînghe

Un vechiu principiu medical spune că e mai ușor să eviți o boală, decât să o combați atunci când ea s'a declarat. Concluzia logică și înțeleaptă care rezultă din principiul de mai sus este deci, că dacă vrem să ne ferim de boale, trebuie să înlăturăm toate cauzele producătoare.

Un principiu de tactică militară prevede că pentru a combate cu efect pe adversar, trebuie să-i cunoști forța, adică să-i cunoști numărul, mijloacele lui de luptă și anumite obiceiuri, preferințe ale lui.

Același principiu se poate aplica și în combaterea boalelor, pe care pentru a le înlătura trebuie să cunoaștem cauzele lor, manifestările lor, modul lor de propagare și anumite preferințe în ceea ce privește mediul lor de desvoltare.

Multe din boalele de care suferim sunt datorate fie neștiinței, fie indolenței noastre. În lumina experiențelor medicinei contemporane copil n'ar trebui să mai moară niciun caz de angină difterică, dacă părinții ar ști că există mijlocul de a vaccina copiii contra a-

cestei boale, sau de a-i trata cu serul antidifteric, atunci când difteria s'a ivit.

Deasemenea sifilisul ar trebui să marcheze o considerabilă diminuare, dacă cei bolnavi de această boală s'ar trata la primele manifestări ale boalei cu neosaivarsanul, cu bismutul, etc., care sunt medicamente suverane în combaterea acestei boale, și astfel n'ar mai propaga-o și la alții.

Exemple ca cele de mai sus sunt nenumărate.

Sunt o serie de noțiuni de medicină generală practică pe care fiecare este dator, în propriul său interes, să le cunoască și pe care cu puțină bunăvoință și oarecare efort intelectual și le poate însuși.

Cronica medicală a ziarului „Gazeta Transilvaniei” ține să sprijinească intențiile celor care doresc să câștige aceste noțiuni, tratând în fiecare număr un subiect de medicină practică de toate zilele, pe scurt și pe 'nțelesul tuturor.

Psalm de primăvară

A 'nflorit răchita
• Bobi de mărțișoare.
Neguri se destramă 'n
Pulbere de soare.
Râs de rândunică
Picură 'n lumină.
A 'ncolțit din straturi
Blânda sulină...
Pluguri trec domoale
Peste delniți late,
Brazde trag, ca șirul
Slovelor din carte...
Doina, sfânta doină - și
Tânguie aleanul.
Și-a plecat cu turma
Pe suhat ciobanul...

Doamne-i primăvară
Limpede, senină,
Și în noi atâtea
Prăbușiri se 'nchină...
Te mărim cu firea,
Numai sărbătoare,
Iți trimitem ruga 'n
Șopot de isvoare,
Iți aducem slavă 'n
Psalmi de ciocărlie
Pocăiți, ca firul
Blând de colilie,
Ne plecăm în brazda
Proaspătă și lată,
Mai cucernici decât
Șalcia plecată.
Fumuri de jertfelnic
Din argint de zare
Ți-am trimis, cu 'ntâia
Umbră de 'nserare...

Doamne-i primăvară,
Și 'nfrățiți cu trudă
Munca noastră toată
Ți-o 'mpletim în rugă,
Să uităm, că-i anul
De când neamul plânge
Peste crugul vremii
Lacrime de sânge,
Că pe Cris, pe Someș
Ruga-i fără strănă,
Fără popi altarul,
Nația-i orfană...

Să uităm că piere
Undeva departe,
În adânc de temniți
Frate lângă frate,
Și ne piere graiul
Sugrumat cu zile,
Ca 'ntr'o criptă veche
Râsul de copile,
C'a murit și doina,
Sora noastră mare
Și că neamul nostru-i
Fără sărbătoare...

Dă tu, Doamne, roadă
Holdelor la vară,
Dă-le mângăiere
Celor fără țară...
Dă-ne toamnă sfântă,
Lungă și bogată —
Și ne miluiește
Țara 'ndoliată...

Iustin Salanțiu

Monumentul eroilor dela Bartolomen

vrie 1848, se adresa regimentului din Caransebeș, intitulându-l „Regimentul confinar româno-bănățan Nr. 13” și nu „Valaho-bănățan” ca până aci. Comandantul părții sedentare a regimentului, bazat pe această nouă titulatură, semna următorul ordin: „Către toate companiile, comandamentul cordonului Dunării de jos și comandanților batalioanelor III și IV.”

„U. 9514, Ordinul Comandei de regiment din 2 Decembrie 1848.

Având în vedere că înaltul comandament general, cu ordinul Nr. 110, din 29 Noembrie a. c. se adresează acestui regiment, intitulându-l „Regimentul confinar româno-bănățan Nr. 13,” și că și denumirea regimentelor transilvane, în loc de valahe, s'a schimbat, după naționalitate, în regimente „românești”, cu începerea de azi, în conformitate cu ordinul citat mai sus al comandamentului general, în toate adresele și rapoartele, acest regiment se va numi: Regimentul confinar româno-bănățan Nr. 13. ss. Lt. colonel Gerlich.”

Ordinul a fost comunicat și părții active a Regimentului, compus din primele două batalioane, care se găsea pe câmpul de luptă în Italia, cu următoarea adresă:

„U. 9514/pro 1848, Comanda regimentului confinar româno-bănățan Nr. 13, partea sedentară, către On. Comandă de regiment ces. reg. confinar româno-bănățan Nr. 13, partea activă, spre plăcută luare la cunoștiință și spre a se dispune în consecință. ss. Lt. colonel Gerlich.”

La aceasta, partea activă, cu data de 19 Decembrie 1848, din St. Dona, unde se găsea în cantonament, a trimis părții sedentare următorul răspuns:

„Dacă partea sedentară a regimentului nu a primit ordin categoric pentru a-și schimba numele de până acum, atunci a fost o măsură pripită, ca numai în baza titlaturii regimentului de „Banater Romanen”, cuprinsă în ordinul Nr. 110, din 29 Noembrie a. c. a înaltului comandament general, să se introducă această ultimă denumire pe

întreg regimentul, căci nu se putea să nu se știe că corpurile de trupă numai cu învoire preînaltă își pot schimba numele. Dealtfel, modul în care ordinul privitor la această chestiune a fost comunicat superiorului, comanda părții active a regimentului, constituie o abatere dela starea de subordonare, deoarece fără înconjur i se cere părții active a regimentului să ia o atare măsură, de aceea conform regulilor de serviciu, el se vede silit să ceară înaltului comandament general din Banat o hotărâre definitivă asupra schimbării numelui regimentului, până la sosirea acesteia însă, regimentul nu-și poate schimba numele de până acuma.”

În aceeași zi, partea activă a regimentului se adresa comandamentului general din Banat, cerându-i o rezoluție categorică și definitivă asupra schimbării numelui regimentului. Iar cu data de 21 Decembrie 1848, partea activă a aceluiași regiment ceru încuviințarea marelui comandament, gr. Kadetzky, comandantul suprem al armatelor din Italia,

Predici în pustiu

Plata

E bine să-ți între adânc în suflet și de cu vreme principiul, că orice vrei să dobândești trebuie plătit cu un preț cinstit, și în domeniul material, și în domeniul spiritual.

Vrei să-ți asiguri cel puțin pentru anii bătrâneții o situație materială bună? Trebuie să plătești asta cu o muncă conștiincioasă din anii tinereții și maturității. Cu toate vremurile grele în care trăim, am ferma convingere, că cine ajunge bătrân, în stare de mizerie, înseamnă cu certitudine că n'a știut să muncească cum trebuie, atunci, când picioarele, brațele și inima îi erau încă elastice.

Vrei să-ți asiguri un succes de durată în cariera ta? Poți, dar cu contraplata exactă a muncii asidue în anii de studiu școlar și universitar și cu contraplata exactă a unui sever program de lucru după ce diploma a fost câștigată și fixat definitiv locul stabilirii tale.

Vrei să-ți asiguri o viață lungă, prelungită până la limita fiziologică a vieții noastre, care este de 100 de ani, după cum afirmă fiziologii moderni, fără să fii de boli și de răceli și de fel de fel de indispozițiuni? Plătește — cu moneda prețioasă, nu cu bani devvalorizați de hârtie — pijamale, confort, paturi moi — a culcatului și sculatului de vreme, a unei vieți sobre, fără alcool și fără tutun, a mișcării în aer liber pe orice vreme, a ferestrii deschise ziua-noaptea, a dragostei de apă, soare, câmpii, păduri, munți și văi și toată natura înconjurătoare.

Vrei să-ți asiguri liniștea sufletească? Ușor și asta, dar nu se primește altă monedă de plată, decât moneda de aur a bunătății, iertării, răbdării și uitării. Cine crede că poate cumpăra liniștea sufletească cu altă monedă, decât cea a bunătății, se înșală amar.

Vrei să-ți asiguri o viață familială frumoasă, cu copii mulți — cea mai perfectă temelie a celui mai înalt grad de fericire pământească? Trebuie să plătești aceasta cu moneda grea a vieții curate, înainte și după căsătorie.

Ați observat paralelismul între „crimă și pedeapsă”? Cine păcătuiește prin mâncare prea multă, beutură și fumat, este pedepsit cu boli de stomah și ficat; cine păcătuiește prea mult cu desfrânarea este pedepsit prin boli sexuale și sterilitate; cine se ferește prea mult de mișcare este pedepsit prin obezitate, constipație, boli de inimă, diabet etc. și aici putem zice, și ai luat plata ce ai meritat-o. Și nu cumva să uităm înainte de toate, că și fericirea pe acest pământ este tot un fel de contract de cumpărare-vânzare între tine și Tatăl ceresc. Dacă plătești Tatălui ceresc ceace-i datorezi — respectul legilor sale — și pentru corpul, și pentru sufletul tău — obții, în schimb —, fericirea raiului, încă pe acest pământ.

Dr. M. Suciu-Sibianu

să încuviințeze ca regimentul să-și schimbe numele în acela de „Româno-bănățan”, cu observarea „că primirea acestui nume va produce cu certitudine o bună dispoziție în regiment.”²⁾

Prea înalta învoire, de care făcea pendinte partea activă schimbarea numelui regimentului nu a zăbovit mult timp. La 2 Februarie 1849, comandamentul general din Timișoara a trimis regimentului următorul ordin:

„Majestatea Sa Impăratul, cu înalta hotărâre din 10 Ianuarie a. c. a binevoit să aprobe prea grațios schimbarea numelui regimentului confinar valaho-bănățan în acela de Regimentul confinar româno-bănățan Nr. 13.

„Aceasta se comunică regimentului, ca urmare la ordinul nostru din 29 Noembrie a. tr. P. 1786, spre știre și conformare. ss. Rukavina, tenente mareșal campestru, Timișoara, la 2 Februarie 1849.”

²⁾ Cele trei adrese amintite ale regimentului p. a. sunt redactate de locotenentul Rotariu (Rottar), adjutantul regimentului.

SVON ȘI CREDINȚĂ

de V. Branisce

Fenomenele tragice pe care le-a trăit neamul nostru și care au culminat prin năruirea granițelor, ridicată cu atâta sânge și jertfă curată de înaintași, au creat o atmosferă nesănătoasă de panică, am putea zice că au creat o adevărată psihoză colectivă. Cum am putea califica astfel sunurile care se nasc în noaptea și care prind teren în conștiințele surescitate ale oamenilor, gata să se aștepte la ori ce rău? Nimic nu mai pare absurd; se dau crezare ori căror combinații, ieșite din minți bolnave, sau mai curând, lansate de oficine interesate.

Și fenomenul nu trebuie să ne mire, căci, prăbușirea pe care am trăit-o, întrece în proporții ori ce născocire halucinantă a unei minți bolnave.

Conștiința publică nu poate uita că — între două cupe de șampanie — Basarabia și Nordul Bucovinei au fost părăsite în condiții sălbatice. Iar nouă ni se explica utilitatea strategică a acestui act. Prin el scăpăm de perspectiva unei lupte pe două fronturi. Intre timp am dăruit și Sudul Dobrogei, pentru ca să ne asigurăm prietenii, pentru zile negre.

Și au venit zilele negre. A bătut ceasul Ardealului! Atunci strategii, care au dat ca să ne putem apăra, care au

jertfit, ca să nu fim singuri, au uitat tot ce susținuseră mai înainte și au primit cu seninătate lovitura de pumnal, înfiptă în inima țării.

Dar cunoscându-ne cauzele depreziunii sufletești, trebuie să ne străduim din răsuputeri să punem capăt acestui fenomen.

Să luptăm pentru crearea unei conștiințe colective, care să servească de îndreptar tuturor celor desaxați și lipsiți de încredere în viitorul neamului.

Încercarea, prin care am trecut, nu a fost cea dintâi în sbuciumata noastră istorie.

Dacă realizarea de o clipă a lui Mihai-Viteazul a trăit trei veacuri în conștiința neamului, dacă trupul decapitat al voevodului, răpus mișelește, s'a întrupat aievea, cum să ne pierdem nădejdea în realizarea celei mai fierbinți dorințe din sufletele atâtor milioane de Români?

Dar pentru ca să poți, trebuie să vrei, iar pentru ca să vrei, trebuie să crezi.

Să credem, deci, în dreptatea revendicărilor noastre.

Să credem neșovăitori în puterea de viață a neamului!

Colțul refugiatului

Fragment de scrisoare

Turda, 26 Mai 1941

„In zilele trecute am simțit în sufletul meu trudit de pribeag un imbold să mă duc, să mă închin și să iau curaj pe „Câmpul Libertății“. Am plecat de aici, din acest hotar, tras de mâni de călăi, peste trupurile sângerând ale Românilor buni și blajini!

M'am dus cu dorul, ca să depun, alături de o rugăciune, un modest buchet de flori, cu un „tricolor“ și-mi închipuiam „româncă naivă“ că acolo vor fi depuse coroane dela toate Asociațiile și dela tot ce are România mai select!

Cu vie emoție m'am apropiat, cu picioarele tremurând, trecând doar, peste un pământ sfânt nouă Românilor.

Când colo, ce să vezi? „Piatra“ sta dreaptă și nemișcată, cum au stat Eroii din 1848, iar în jurul Ei un gol și o dovadă, că urmașii de azi sunt niște nemernici, care au lăsat să treacă ziua sfântă a Neamului, 3/15 Mai fără să meargă în pelerinaj la acel loc sfânt, unde și-au expus vieța odevărații Români pentru niște generații netrebnice.

M'am uitat în jur, nu-mi credeam ochilor, visez, e aievea ce văd, nu am greșit locul? Durere — eram la Piatra Libertății! Dar poporul a fost absent dela dorința de libertate, cum a fost absent la tot ce e în legătură cu altarul neamului! Absent de câțiva ani — de aceea este harta României sfâșiată în toate părțile și inima Ei sângerează mereu!

In loc să-mi aflu balsamul pe sufletul meu îndurerat, m'am lăsat în genunchi și am plâns amar de rușine și m'am întrebat: pentru cine s'au luptat Ei?! Durerea s'a așezat greu în inima mea și precum am mers de cu curaj, așa fără de nădejdi, m'am tras mai mult, decât am pășit până la Teologie, la prietenul nostru comun. I-am mărturisit durerea, dar am văzut pe fața lui și a teologilor o durere tot așa de mare.

De când am aflat asta, nu mai am liniște, capul meu, mintea mea nu înțelege și nu cuprinde așa o monstruo-zitate.

Cum, noi Români cu Țara ciunită, nu ne sărbătorim zilele noastre, ce amintesc de luptele sfinte ale neamului?

Cum nu lăsam să meargă tineretul la locurile sfinte să ia de-acolo curaj și tărie pentru lupta ce trebuie s'o dăm pentru redobândirea granițelor noastre firești! Ne este rușine să fim Români? Asta ne-a mâncat Țara! Participăm la alte neamuri, când își comemorează în Țara noastră pe oamenii lor, dar, când e vorba de aniversările neamului românesc, ni-e rușine?!

Mă uit aici, la Unguri, nu scapă nicio ocazie, ba chiar inventează ocazii, ca să se afirme! Și noi, admitem“!

Dora

Călători streini demascând

calomniile debitate de alți călători streini asupra Românilor din Transilvania

de Aurel A. Mureșian

Dela călugărul austriac Ansbertus care, în descrierea drumului său până la Constantinopol, făcut cu prilejul cruciadei din 1189 a împăratului Frederic Barbarossa, ne vorbește și de războinicii români din împărăția dunăreană a fraților „Calopetru“ și „Crassian“ (Petru „cel Frumos“ și Ioniță Assan) și până la „riporterii“ din zilele noastre ai marilor ziare streine, este nesfârșit șirul acelor călători streini care au scris, fie și numai în treacăt, despre Români.

Ceeace ne surprinde însă mai mult, aruncând o privire generală asupra însemnărilor acestora, în decursul veacurilor, este marea variațiune și adeseori chiar contrazicere a părerilor lor despre Români.

Acest fenomen regretabil care îngreunează foarte mult munca cercetătorului istoric, trebuie atribuit nu numai influenței evenimentelor de ordin politic și social — ura provocată de războaie și revoluții — ci în primul rând mediului din care acești călători în regiunile noastre și-au scos informațiile lor.

Unii, precum au fost vechii călători italieni din veacurile 15 și 16, sau, în vremurile mai nouă, călători ca Francezul A. de Gerando, autorul frumoaselor volume *La Transylvanie et ses habitants*, publicate la Paris în 1845, au fost influențați în descrierile lor, mai mult sau mai puțin favorabile, despre Români și de simpatia provocată de afinitatea de rasă. Aceasta nu a jucat însă rolul principal, căci nu găsim la niciun autor strein o apreciere mai favorabilă despre poporul românesc, ca cea făcută de savantul geograf german Wilhelm Hoffmann în voluminoasa sa „Descriere a pământului“ (*Beschreibung der Erde*), tipărită la Stuttgart în 1842.

Nu puține sunt însă și informațiile greșite, defavorabile, ba chiar calomnioase la adresa Românilor pe care le întâlnim în unele din cele mai însemnate descrieri de călătorie ale autorilor streini, mai ales dela epoca revoluțiunii lui Horia încoace.

Este evident că acest fapt regretabil nu trebuie atribuit atât relei voințe și relei credințe a acestor călători, cât mai mult mediului nefavorabil și dușmănos în care s'au învățat și de către care au fost informați. Nu este deci de mirare că ne întâlnim în cele mai remarcabile lucrări asupra Transilvaniei ale acestor călători cu cele mai grosolane erori, neadevărat, ba chiar batjocuri la adresa Românilor care nu erau, de fapt, decât emanațiunea creierilor bolnavi ai beneficiarilor de odinioară ai bunurilor acestei frumoase țări.

Foarte puțini au fost aceia care, renunțând la găzduirea comodă și la mesele copioase ale dregătorilor nemeși maghiari, să se coboare și în satele ro-

mânești și să-și culeagă informațiile dela conducătorii adevărați ai Românilor. Aceștia însă au fost nevoiți să constate că *alta era icoana pe care le-o înfățișase amfitrionii lor și alta realitatea faptică a lucrurilor*.

Unul dintre aceștia din urmă a fost și etnograful german Rudolf Bergner, căruia i se datoresc câteva volume din cele mai bogate și interesante asupra țărilor locuite de Români (*Siebenbürgen; Rumänien; Aus der Marmarosch; Zur Topographie und Ethnographie Siebenbürgens, etc.*), publicate în anii 80 și 90 ai veacului trecut.

Cu toate că, în ce privește originea Românilor, urmează părerile greșite ale lui Robert Rösler, Bergner este unul din scriitorii cei mai drepiți și obiectivi care au scris vreodată despre Români din Transilvania.

Iată critica pe care o face Bergner, în volumul său *Siebenbürgen*, apărut la Lipsca în 1884, asupra lucrărilor unor călători care „au scris despre Români, fără să ajungă a-i cunoaște“:

„I s'a atribuit Românilui crudelitatea, și cu deosebire le place unora a prezenta pe Moși ca setoși de sânge. *Românul are însă cel mai bun suflet de pe lume...*“

„La unele fapte istorice anumite (e vorba de revoluțiile sângeroase ale Românilor ardeleni) s'au adăugat relele păreri despre Români pe care le-au făcut cunoscute unii călători și așa este explicabilă cauza pentru care acești oameni sunt considerați în Germania și în alte țări ca barbari cruzi și semicivilizați... *La o examinare mai apropiată tabloul se va schimba în mod considerabil și Românilor nu va apare neimpatic.* Acei călători care au scris despre Români adeseori nici n'au ajuns să-i cunoască. Charles Bonner a acordat popoului românesc, în cartea sa de altfel utilizabilă, numai puțin spațiu și în acesta l-a descris ca pe un popor de hoți de cai și incendiatori. Despre Moși nu vorbește decât o singură dată și nu le dedică decât o singură pagină. *Această împrejurare nu va pune în urmăre pe acela care află că la Cluj Englezul a fost luat în primire de Maghiari și primi dela aceștia o descriere a Românilor cu totul plină de prejudecăți, fără a se dimitte de a controla exactitatea ei...* La Sibiu, unde funcționa atunci dieta Transilvaniei, s'a găsit în societatea exclusivă a Sașilor, fără să comunice cu inteligența Românilor de acolo. *Lucru asemănător s'a întâmplat și cu alți scriitori germani, care au părăsit Transilvania, fără să fi cunoscut temeinic măcar un singur Român...*“

Nu ne aflăm și astăzi în aceeași situație, în ce privește informarea lumii de către presa propagandistă mincinoasă vrăjmașe?!

Tot povestea cu unu...

Continuare din pag. 1-a

artă se manifestă, ce e drept, o cultură, ea nu este maghiară. Și asta nu o afirmăm noi, ci scriitorii unguri.

Iată d. p. ce spune Margitay Ernő într'un articol intitulat „Cultura maghiară“ și publicat în revista beletristică și critică „Elet“ în nr. cu data 20 Iunie 1909:

„Viața noastră științifică se alimentează în mare parte din izvoare germane, literatura ni-e abia maghiară (alig magyar), poezii vegetează hrânindu-se din sentimentele Francezilor moderni, arhitectura copiază servil modele clasice sau dijmuesc rezultatele Germanilor și Englezilor moderni. Pe bunicul picturii noastre îl găsim în Salon d'Automne, în sculptura noastră, începând dela Rodin, Meunier până la G. Minne, fiecare defilează în ediție epigonă, arta noastră industrială se inspiră dela Englezi, Finiandezii, dela Zu-

luciferi și indigenii Noii Guineii, amatori aleargă după mobile, covoare, porțelanuri antice, iar publicul tace sau merge pe drum greșit“. Iar în partea finală a articolului: „Pe edificii utilizăm oamenii de piatră ai lui Bruno Schmitz, la casele noastre de închiriat portalul Walhallet...“ Și ceva mai în jos: „Problema artei locuințelor iarăși e o năcătare. Alergăm veseli la Dresda sau Viena. La acestea, fiindcă sunt mai apropiate. Dar nu îndrăsnim să vorbim despre cele văzute acolo. Nu. Fiindcă acolo fiecare artist, fie arhitect, pictor, sculptor, creator de modele de mobile, țesător de covoare, olar sau mai știu eu ce, toți înaintează spre o țintă comună, așadar săvârșesc o muncă culturală, tind spre unitate. Noi, în schimb, nu ne batem capul cu caracteristicile naționale, nu cercetăm, nu creiem imaginea interiorului maghiar. Nu. La noi, pictorul merge pe drumul său, sculptorul se încălzește

pentru idealuri aparte și artiștii plastici numai pe ascuns „se dimit“ la concepția care ar duce la unitatea, necesară azi, a artelor; așadar la un nivel, fărăndoială ridicat... Pentru munca aceasta nu se prea găsește nici critic, în schimb bănuie sistemul clicei, însoțirea cu tobele reclamei a mărimilor umflate în mod meșteșugit“.

Și încheie: „Intenționat am lăsat cea din urmă problema celei mai înalte arte, a muzicii. Muzica maghiară azi de fapt nu există. Dar nu pentru aceea lipsește fiindcă nu poate fi creată. N'avem muzică maghiară, fiindcă nu ne-am dat silința s'o creiem“.

Și dela 1909, când s'au făcut aceste constatări, până la 1919, când încetase stăpânirea ungurească în Ardeal, nu sunt decât 10 ani. Iar în zece ani, va admite și Ex. Sa că nu se poate crea o cultură națională, cu atât mai puțin o superioritate a ei față de alte culturi.

Mai în surdina, așadar, cu lăudăroșia. Mai pe șoptite, la urechea veci-

cinului. Nu la radio. Altfel, riști să și se ia coturnele megalomaniei de subt picioare, să fii redus la ceea ce ești în realitate.

De cultură națională — ba încă de superioritate culturală, să vorbească cei care o au, nu cei care trăiesc din ciugulitul formelor de cultură ale altor neamuri. *Cultura* implică, înainte de toate, o innobilare a pornirilor feroce, a instinctelor atavice. Și Ungurii — cum au dovedit-o și recent de tot — nu înțeleg să-și umanizeze calitățile moștenite.

Cine are unt pe cap, să nu iese la soare!... — spune înțelepciunea chiar a popoului maghiar.

Citiți

„Gazeta Transilvaniei“

DREPTURI ISTORICE ?

de Dr. D. Chirculescu

Legalități de aparență

Există o necontestată tendință la toate popoarele de azi, de a-și justifica, moralmente, actele de politică externă. În special, când se ridică pretenții de modificări de frontiere, se invoacă, astăzi, fie dreptul elementului etnic, (principiul naționalității), fie considerațiile economice, fie altele.

Este necesar ca atunci când asemenea justificări sunt puse în circulație în viața internațională, ele să fie denunțate și puse în adevărata lor lumină de către cei lezați.

Cu aceasta, nu numai cel lezat își apără interesele dar, mai ales, se aduce o contribuție la revenirea unei morale internaționale, necesare pentru cristalizarea unei noi ordine europene durabile. Căci ce ordine europeană durabilă s'ar putea face, dacă pentru orice pescuitor în apă tulbură, se poate găsi o așa zisă acoperire „morală”? Morala internațională este una și aceeași pentru toată lumea, sau nu este nimic. Nu poate fi o morală pentru un popor, și altă morală pentru alte popoare.

Și fiindcă poporul nostru a trăit consecințele dezastruoase, în asemenea condiții, ale pretențiilor absurde ale vecinilor, este locul și momentul să cercetăm puțin asupra zisei „principii” fluturate ca justificare a răpirii teritoriilor românești, pe care poporul nostru trăiește de 2000 de ani.

Ein Volk, ein Reich, ein Führer...

Principiul etnic nu e perimat.

Se cunoaște justificarea existenței Statului român dela 1918 la 1940; ea este: orice pământ locuit de Români este românesc. Este principiul etnic, același ca și cel pe baza căruia s'a constituit o Italie unitară, o Germanie Mare, și chiar o Ungarie de sine stătătoare, redusă în 1918 la granițele ei etnice. Acest principiu este mai actual astăzi decât oricând; iată-l exprimat în limba Führerului: „*Ein Volk, ein Reich, ein Führer...*”

Acesta e principiul pe care-l invocăm noi Români, principiul în baza căruia afirmăm că Nordul Transilvaniei, atribuit Ungariei în 1940, continuă să ne aparțină, ca pământ al românismului. Această regiune în care sunt 1.400.000 de Români și numai vreo 800.000 de Secui și Unguri, este o regiune etnicește românească și în drept să țină de statul căreia aparține majoritatea. Insula de secui, așezată în colțul Carpaților și despărțită prin mase compacte de români de orice contact cu restul Ungurilor din Regatul Ungariei, formează o minoritate. Cât de adevărat este acest lucru, îl arată faptul că pentru a se ceda Ungariei acești cca 800.000 unguri și secui, a trebuit să i se atribue 1.400.000 de români. Oricum s'ar fi procedat pentru ca Secuii să fie alipii Ungariei, oricum s'ar fi trasat frontiera, trebuia să se atribue acesteia, negreșit, un număr covârșitor mai mare de populație românească. Deci, din punct de vedere etnic, Transilvania de Nord, cedată Ungariei, este românească; dacă ea este acum înglobată în Statul Ungar, aceasta s'a făcut atât în disprețul principiului etnic, cât și al dreptății.

Concesiuni românești

Noi, Români, care știm din strămoși, că mai bună este o împăcare, strâmbă chiar, decât o judecată dreaptă, am încercat să ajungem la un schimb de populație cu Ungaria, ca să se curme pentru totdeauna, într'o formă acceptabilă, orice posibilitate de neînțelegere pentru viitor între cele două popoare.

Ce doresc Ungurii ?

Dar nu o asemenea înțelegere doare Ungurii. Principiul etnic le convine doar ca pretext pentru a aminti de minoritatea ungurească din Ardeal, dar devenea supărător și nepotrivit pentru ei când se pune chestiunea majorității românești din același Ardeal. Ce rost mai avea atunci pentru

ei atâta scrupul etnic, când lor le trebuia Ardealul, când ei doresc ca cei 4—5.000.000 de Unguri din Ungaria și de pretutindeni, să țină sub dominația lor pe cei 4.000.000 de Români din Ardeal, și oricâte alte naționalități, cât mai multe, Slovaci, Sârbi, Germani, ori ce, și oricâte alte milioane, de s'ar mai putea.

Dar pentru asemenea pretenții era nevoie să se creeze o aparență de drepturi, o justificare. Era oare așa de greu? Iată, de pildă, una cu rezonanțe de cavalerism medieval și cu colorit de nobleță curată: „*dreptul istoric*”. Dar, lăsând la o parte aspectul artistico-literar al concepției de „drept istoric”, să luăm în cercetare această pretinsă justificare de pretenții, ca fapt în sine și ca aspecte logice.

In ce mod poate fi istoria generatoare de drepturi ?

Se pune întrebarea: în ce mod istoria poate fi generatoare de drepturi ?

O primă constatare. Povestea omenirii se împarte în două mari epoci. Prima epocă e foarte lungă: oamenii au format societăți și au dat lupte dela trib la trib, dar evenimentele din acele vremuri nu s'au putut păstra și, deci, n'au putut face obiectul istoriei. E vorba de timpurile omenirii preistorice. O a doua epocă se întinde pe vreo 6000 de ani: după apariția desemnelor ideografice și a scrisului în genere, amintirea evenimentelor a putut fi păstrată pe monumente sau hârtie; toate evenimentele astfel ajunse la cunoștința noastră fac obiectul istoriei.

În consecință, istoria are înțelesul unei înregistrări a evenimentelor petrecute de 6000 de ani încoace; cu alte cuvinte, ea este un registru de fapte.

Ceeace s'a petrecut înaintea istoriei cu omenirea, nu s'a putut păstra. Sunt însă destule dovezi, că și atunci, ca și în vremurile noastre, au avut loc evenimente, lupte, mișcări de populații. Evenimentele n'au așteptat apariția istoriei pentru a se produce, și ele s'au produs, evident, împinse de factori cu totul streini de istorie. Evenimentele apar, se succed și dispar după legile lor proprii; în nici un caz istoria nu poate genera evenimente, ci se mărginește numai să le constate, să le dea un înțeles și să tragă învățăminte. Cu alte cuvinte, cu sau fără istorie, evenimentele au totuși loc; evenimentele sunt deci anterioare istoriei, nu pot decurge din ea, și nu cer acesteia norma existenței lor.

Aceasta ca primă constatare. A doua constatare. Care sunt forțele generatoare ale evenimentelor omenirii? Se știe că triburile omenirii preistorice luptau între ele, mâinate fiind de straniile credințe ale omului primitiv. Nu vom insista asupra acestor credințe. Evenimentele Egiptului vechi sunt și ele generate de puterea credinței în caracterul sacru al faraonului și actelor lui. Poporul roman avea și el o credință, un simțământ de a fi și el, într'un anume sens, oarecum, un „popor ales”, simțământ generator al mândriei de cetățean roman, care a determinat întreaga înșiruire a evenimentelor din acea epocă.

Năvălirile barbare, pătrunderea Turcilor la locurile sfinte, duc la exaltarea creștinismului, care generează evenimentele evului mediu.

Mai târziu, ideile lui Voltaire, lui I. I. Rousseau, generează noi evenimente, care deschid calea unui nou crez.

Crezul național, e crezul nostru de azi.

Pe toate acestea istoria le înregistrează. Nici odată istoria n'a generat nici un eveniment, și deci n'a putut da vreodată norma pentru justificarea formelor sociale și frontierelor pe care statele trebuiau să le adopte pe viitor.

Aceasta este cea de a doua constatare.

Vom continua, în numărul viitor, cu analiza pretinselor „drepturi” ungherești asupra Ardealului.

„VADURI ȘI BULBOANE”

Așa se numește ultima creație literară a cunoscutului scriitor I. Gr. Opreșan. Când îți treci privirea peste paginile acestei cărți, ai impresia că ți se deapănă pe dinainte însuși firul vieții omeniești, care ne apare uneori sub forma unui „vad”, adică a unui loc liniștit, prin care se poate trece ușor și fără nici o primejdie, dar alteori ne apare sub forma „bulboanelor”, adică asemenea locurilor unde se frământă și se tulbură apele, locuri care prezintă primejdii de moarte, deaceia se cade ca numai privindu-le, a le ocoli.

Cuprinsul cărții îl formează o serie de schițe și nuvele, care reprezintă mărturisirea unor întâmplări legate de însăși viața autorului. Deasemenea și personajele, între care apare totdeauna chipul autorului și al aceluia cu care a trăit mai mult în atmosfera luminată de reflectorul cel mare al Evangheliei, nu sunt fictive, ci personajii adevați.

Cartea de față are o însemnată valoare literară, la care, prin fondul ei, se adaugă o neprețuită valoare creștină. Fiecare pagină a cărții îți îmbie mișcarea curată a duhului creștin și a credinței în Dumnezeu, care este alături de noi nu numai când trecem prin viață, ca printr'un vad liniștit, ci mai ales atunci când ne găsim în mijlocul bulboanelor, de unde numai El cu Atot-

puternica lui dreaptă ne ridică, așa cum a ridicat din valuri pe Sf. Petru, când i-a zis: „Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit...?”

Cartea D-lui Opreșan este tocmai pentru vremile de azi, când pentru fiecare om, vieța aceasta, din cauza frământărilor, primejdiiilor și amenințărilor de tot felul, este mai plină de „bulboane” de cât de „vaduri”. Ea vine, deci, la timp potrivit, ca să mângâie prin conținutul ei ziditor și să întărească sufletul cetitorului sbuciumat.

Iată de ce socotesc că este de mare folos pentru fiecare cetitor, iubitor de slovă ziditoare, să aibă în bibliotecă sa, cartea cea nouă a D-lui Opreșan și să poarte în inima lui, duhul întăritor al ei.

Spuneam odată unui om, care nu mai fusese la Biserica și nu se mai împărtășise din copilărie, să vină numai odată, că n'are să mai lipsească de loc, și așa s'a întâmplat. Același lucru îl pot spune și acum cu privire la cartea „Vaduri și Bulboane” a D-lui Opreșan și anume, că atât este de plăcută, ziditoare și atrăgătoare prin tot cuprinsul ei, în cât este mult până când cetitorul prinde să cetească o pagină a ei, pentru ca în scurtă vreme să aibă măhnirea, că a mântuit-o prea repede.

Preot Valeriu Voineag

Curierul „Astrei”

Sâmbătă, 31 Mai c. Despărțământul „Astrei” Brașov, a convocat la sediul său pe toți președinții organizațiilor din județ, spre a se fixa, ascultând părerile tuturor, directivele culturale și naționale impuse de comandamentul vremurilor.

D-nii dr. Nicolae Caliman, profesorii Ion Colan, Dragoș Navrea și Nicolae Baboie, pe rând, au arătat în ce cadru va avea să se desfășoare viitoarea activitate, insistându-se în deosebi, asupra imperativului de a se concentra întreaga atenție asupra sentimentului național, singurul capabil să ne redea unitatea sdruncinată de atâtea prăbușiri prin câte am trecut, și singurul în stare să ne păstreze intactă credința în refacerea hotarelor etnice.

S'au dat directive în privința formării, augmentării și funcționării bibliotecilor populare, împărțindu-se și registrele tip pentru inventarierea lor. S'au dat dispozițiuni pentru scoaterea din inventarul acestor biblioteci, a tuturor cărților dubioase, pe care Despărțământul le va înlocui cu cărți alese.

Printre mijloacele de propagandă, conducătorii „Astrei” au arătat care este rostul „Gazetei Transilvaniei” și pentru ce ea trebuie să străbată în casa fiecărui Român, păstrându-se, astfel, legătura directă și continuă, cu conducerea „Astrei”.

Problema înstrăinării bunurilor românești a fost pusă în mod serios, ară-

tându-se ce dezastru ne-ar aștepta, în cazul când, amăgiți de prețurile mari pe care le oferă streinii, țărani noștri și-ar vinde pământurile și celelalte bunuri imobiliare. În această privință, lamuririle date de către conducătorii „Astrei” din județ, sunt destul de triste. Institutele noastre de credit, pline de formalități scripturistice, greoaie și par'că fără interes pentru problema în discuție, sunt departe de a fi un ajutor țărănimii, atunci când cineva ajunge la strâmtoare. Creditul agricol nu funcționează. Luni de zile se pierde pentru obținerea unui împrumut, ori cât de mic ar fi el și ori cum ar fi garantat. În asemenea condițiuni, nu e nici o mirare că bunurile imobiliare românești, de atâtea ori, intră în mâni streine.

Din discuțiunile care au urmat, o concluzie se impune:

Preoții și dascălii satelor noastre înțeleg că vremurile le pretind să devină apostoli ai credinței neamului în învierea lui.

Așa a fost altădată și am biruit. Așa se va întâmpla acum și, avându-i pe acești devotați ai ideii naționale stâlpi ai satelor noastre, putem fi înfrânți, vre-odată, în lupta care a început, dar victoria tot a noastră va fi până la urmă.

Iar într'o luptă nu rănile contează, ci victoria.

Abonații „Gazetei Transilvaniei” Și-au achitat abonamentul pe anul 1941

Rășnovul, prin părintele Ioan Scurtu:

1. Ioan Scurtu, preot,
2. Veștea Anastasie, comerciant,
3. Urzică Petru, măcelar,
4. Stăniloiu Gheorghe, econom,
5. Gheorghe Munteanu, com.,
6. Scurtu Ioan, econom,
7. Duculeț Ioan, econom,
8. Tref Andrei, cantor.,
9. Butnariu Gheorghe Ios., econom,
10. Stoica Ioan, econom,
11. Munteanu Ioan, econom,
12. Duculeț Gheorghe, econom,
13. Ciocoiu Dumitru, com.,
14. Stoichiț Dumitru, episcop,
15. Gogonea Nicolae, preot,
16. Ilie Nicolae, econom,

17. Mohora Nicolae, econom,
18. Sofran Vasile, econom.
Codlea, prin d-l Anania Boldor, dir. gimn. i. r.

1. Istrate Dan, hornar,
2. Popescu Constantin, meseriaș,
3. Cristolovean Iosif, agric.,
4. Adam Gheorghe, jurat comunal,
5. Cismariu Nicolae, inv.,
6. Tecușan Ioan,
7. Silcă Ioan,
8. Cârstea Gheorghe, vice-primar,
9. Vințan Aurel, medic veterinar.,
10. Dr. Stoica Ioan, medic,
11. Rătan Alexe, inginer,
12. Pripș Ioan, plugar,
13. Cârstea Ioan, plugar,
14. Cârstoavean Ioan, plugar,
15. Moldovean Irimie, zidar,
16. Rogozea Nicolae, plugar,
17. Spătar Lazăr, plugar,
18. Băneț Vasile, plugar,
19. Ionescu C-tin, dir. șc. prim.
20. Crăciun Ioan, plugar.

SVONURILE

de I. Bozdog

Continuare din pag. 1-a.

locul cartușierei, am strâns din umeri și umiliți, cum n'a mai fost neam pe pământ: am plecat, iar lor nu li s'a clintit un fir de păr din cap. Când se pune viza la frontiera vremelnică de ieșire spre Țara noastră și ultimul soldat, anume dresat, îl asigură pe fiecare năpăstuit cu ochii sticlind de ură complezantă, că e zădarnică „fuga” la Brașov, sau Timișoara ori Sibiu, că ne vor ajunge din urmă!: ne uităm întrebători unii la alții și tăcem, simulând o liniște filosofică de atotștiutori ai destinului!

Cel din urmă hamal, ca și numeroșii funcționari ai statului Român de origine maghiară răspândesc fără nicio jenă același crederi șovinist și aceleași calomnii chiar din birourile noastre, ca și ultimul pantofar, care înainte cu două zile, văzând opera noastră de refacere, care schimbă numirile străzilor, a spus în gura mare: pentru cât timp mai au, e pagubă de bani, căci și așa în curând străzile vor primi vechiul lor nume unguresc!

Când se re'ntorc dela banchetul sângeros din toamnă sute de servitori și servitoare, care ca semn distinctiv de curaj poartă ostentativ haina combinată în tricolor, sau inele ori batiste cu harta revizionistă și aduc cuvânt de încurajare pentru cei din „suferința de aici”: noi trecem nepăsători!

Aceste svonuri însă sapă credințe, distrug nădejdi și slăbesc inimile!

La întărirea svonurilor servesc și unele măsuri luate cu cele mai bune și leale intențiuni față de Axa, care are nevoie de liniște și pace aici. Uneori apoi se trece la hiperzel de menajare a sensibilității altora, numai ca noi să ne dovedim cavaleri, cum a fost recent durerosul caz, când școlarii din Blaj au frânt un cult de 93 ani, lăsând Piatra Libertății orfană chiar în ziua celei mai elocvente clipe a truditei ei vieți.

De ce oare numai noi să fim totdeauna naivul corect, iar obraznicul să mănânce praznicul?!

Svonurile de care s'au alarmat acum și Germanii din Banat, se răspândesc contra noastră acasă și în streinătate, după un plan bine chibzuit, pe care îl mărturisește sociologul ungar Szabó Zoltán în studiul său „Apărarea spirituală a patriei” unde spune că: „această apărare corespunde în tocmai cu noua tactică a războiului modern, care își începe operațiile, nu prin armă, ci prin propagandă, având ca obiectiv preliminar ofensivă armatei, slăbirea inimilor, distrugerea noțiunilor și principalelor valori spirituale, ca patriotism încredere etc. Această ofensivă se face prin radio, presă și difuzare de știri tendențioase”.

Față de această tactică orice națiune trebuie să-și organizeze nu numai forța armată, ci și apărarea spirituală prin propagandă.

Reușita propagandei contra noastră și a plasării tuturor svonurilor se datorește și enormei ei rețele exterioare. Iată ce citim în „Magyar Szemle” din Martie 1940: „Organe de propagandă în streinătate, întreprinse de stat: 3 colegii, două biblioteci documentare, șase catedre universitare de l. maghiară, nouă institute maghiare și 31 lectorate, plasate în: Statele Unite, Anglia, Bulgaria, Estonia, Finlanda, Franța, Olanda, Polonia, Germania, Italia (nouă) Svedia și Turcia”.

Ce opunem noi acestor mijloace în streinătate? Nici măcar bunul nostru umor de vorbe goale! În țară? îndemnuri la cumințenie și tăcere!

Fermentul svonurilor și răspânditorii lor sunt apoi evreo-maghiarii, așa cum foarte corect au sesizat-o aceștia Germanii din Banat, iar aceștia lucrează cu sistem și fără întreruperi păgubitoare pentru ei.

Cititorii și „Gazeta Transilvaniei”

Brașov, 1 Iunie 1941. Azi, când „Gazeta Transilvaniei” și-a reluat adevăratele cale, mă simt dator a mă număra din nou printre abonații ei, și-mi permit a trimite Lei 200 abonamentul pe un an.

Cu cele mai bune urări pentru „Gazeta Transilvaniei”...

Ioan Ios. Pușcariu
dir. șc. pens.

Știri din Dârste

Serbare școlară.

Într'un cadru deosebit de înălțător s'a desfășurat în ziua de Duminică 25 Mai serbarea școlară a grădinei de copii din Dârste, sub conducerea D-nei Maria Barbu inv. care prin munca depusă, a întrecut toate așteptările.

Programul bogat în poezii, dialoguri și piese, a fost executat cu mult succes de prea tinerele vârstare, atrăgând aplauzele îndelungate ale publicului asistent. Meritul este cu atâta mai mare, cu cât și venitul împreunat cu această serbare a fost dăruit Bisericii din Dârste, pentru scopuri de binefacere.

Slujbă religioasă

Grupul I. religios din Brașov, de sub președinția Pr. Protopop Dr. N. Stînghe, în dorința de a împărtăși credincioșilor noștri hrana sufletească, în aceste timpuri de grea încercare, a purces în ziua de Sf. Constantin și Elena în Stupiniș Brașovului, unde cu un sobor de 12 preoți a săvârșit slujbele sfinte potrivite timpurilor prezente. Credincioșii, în frunte cu vrednicul lor paroh Pr. Gh. Constantin, s'a încălzit de bucuria slăntă prilejuită de această ocazie. Predica despre întoarcerea la viața adevărată prin binecuvântarea lui Dumnezeu, a fost talmăcită de Pr. N. Bârsan.

N. B.

Act de mulțămintă

Mulțumesc și pe această cale societății de asigurări generale PRIMA ARDELEANĂ din Brașov, pentru modul calculat și prompt cum mi-a plătit în întregime paguba ce am suferit din cauza unui incendiu (foc).

Recomand cu căldură țaranelor noștri această societate curat românească și îi îndemn să nu o ocolească, deoarece atunci când vor avea o pagubă nu vor avea de ce să fie nemulțumiți, PRIMA ARDELEANĂ fiind societate care plătește despăgubirile în mod cinstit și real.

Am rămas foarte mulțumit de felul în care mi s'a achitat dauna ce am avut de curând și de aceea îmi exprim și pe această cale mulțumirile mele.

Zărnești, la 3 Iunie 1941.

MOISE MUNTEANU
Zărnești No. 406

Citiți

Gazeta Transilvaniei

Mica publicitate

Societatea „AMERO” București, Str. Bărăției 2, cumpără imediat contra plată promptă următoarele: **una mașină de depănat firele de mătase și una mașină de spulat.**

Cinema „Astra”

Dela 5 Iunie reprezintă

Norocul vine peste noapte

cu:

Maria Andergast, Volf Albach Retty,
Oly Holzman, Hans Olden
Hilde Hildebrand, Ralph Arthur Roberts
Regia: HUBERT MARISCHKA
Muzica: FRED RAYMOND.

Primăria comunei Purcăreni,
Județul Brașov.

No. 853—1941.

Publicațiune

Primăria comunei Purcăreni, județul Brașov, vinde prin licitație publică, cu oferte închise și sigilate, în ziua de 16 Iunie 1941, ora 10 a. m., în localul primăriei, cu respectarea dispozițiilor art. 88—110 din Legea Contabilității Publice, cantitatea de 360.180 m. cubi lemne de pin rupte și doborâte de zăpadă din pădurea comunei Valea Cremenei.

Garanția provizorie este de 5% din valoarea ofertei.

Condițiunile de licitație se pot vedea la Primărie în orele de serviciu.

În cazul când licitația va rămâne fără rezultat, se va ține o nouă licitație în ziua de 28 Iunie 1941 în același loc și aceeași oră.

Purcăreni, la 26 Mai 1941.

Primar, Notar,
I. Cazan I. Grama

Primăria Municipiului Brașov

No. 12383 941 Serv. silv.

Publicație de licitație

În ziua de 20 Iunie 1941 ora 12.30 se va da în antrepriza la Municipiul Brașov, prin licitație publică cu oferte închise, repararea traseului vechi al liniei Decauiile (cca 1 Km.) din pădurea «Poiana lui Bălan».

Prețul de strigare pentru repararea unui metru liniar de traseu este 90 lei, adică Nouăzeci Lei.

Ca garanție se cere 5% din suma totală oferită pentru repararea a 1 km. de traseu.

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 88—110 din L. C. P.

Caetul de sarcini se poate vedea în orele de serviciu, la serviciul silvic al Municipiului Brașov.

Brașov, la 22 Maiu 1941.

Primăria Brașov.

PENTRU CITITORII NOȘTRI

Ori ce reclamațiune cu privire la neprimirea «Gazetei Transilvaniei» de cei care și-au achitat abonamentul pe anul 1941, se va adresa la noua administrație, Bd. Regele Ferdinand Nr. 12 (Biblioteca «Astra»), deoarece noi înțelegem să expediem ziarul tuturor abonaților, chiar dacă abonamentul a fost încasat de fosta administrație.

ROMANIA

Prefectura Județului Brașov

Serviciul Financiar
No. 12473—941

Publicație de licitație

Se aduce la cunoștința generală că, în ziua de 16 Iunie 1941 ora 10, 11 și 12 Prefectura Județului Brașov ține licitație publică pentru:

1. Executarea lucrărilor de aprovizionare cu 227 m. c. piatră spartă, necesară pentru întreținerea șoselei județene No. 20. Apața-Măeruș — între km. 60—67 plus 500, în val. de lei 65.379.

2. Executarea lucrărilor de aprovizionare cu 1295 m. c. pietriș ciuruit necesar pe șoseaua județeană Dârste—Bratocea—Vălenii de Munte între, km. 1 plus 250—8, în val. de lei 299.585 (actul No. 12474—941)

3. Executarea lucrărilor de aprovizionare cu 759 m. c. pietriș ciuruit, necesar pentru repararea șoselei No. 35 Vâlcele—Araci—Hăghig — Arini—Belin între km. 11—31 plus 740 în val. de lei 150.098. (Actul No. 12.475—941).

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 88—110 din L. C. P. și dispoz. Decretului Lege pentru simplificarea formalităților de angajarea lucrărilor publice și prevederile din condițiunile generale pentru executări de lucrări publice.

Ofertele scrise, legal timbrate, se vor înainta în plic separat închis și sigilat, iar garanția de 5% din valoarea ofertei se va depune în numerar, efecte garantate de Stat, sau recipise de consemnarea sumei la Administrația Financiară, asemenea în plic separat.

Licitația se va ține în edificiul Prefecturii din B-dul Ferdinand No. 10 etaj I. camera No. 8, unde d-nii concurenți vor putea vedea caetul de sarcini și vor lua informațiunile necesare în orele de serviciu, până la data ținerii licitației.

Brașov, 30 Mai 1941.

Prefect, Șeful Serviciului,
Colonel D. Craiu N. Ardeleanu

ROMANIA

Prefectura Județului Brașov

Serviciul Financiar
No. 12480—1941

Publicație de licitație

Se aduce la cunoștința generală că, în ziua de 13 Iunie 1941, ora 10, 11 și 12 Prefectura Județului Brașov ține licitație publică pentru:

1. Executarea lucrărilor de aprovizionare cu 625 m. c. pietriș ciuruit și piatră spartă, necesară pe șoseaua județeană No. 4 Brașov—Sânpetru—Bod—Araci între km. 3—19 + 333, în val. de lei 159.699.

2. Executarea lucrărilor de aprovizionare cu 97 m. c. pietriș ciuruit, necesar reparării șoselei județene No. 7, Feldioara Hăghig între km. 0—2+601, în valoare de lei 21.876. (Actul No. 12.479—1941)

3. Executarea lucrărilor de aprovizionare cu 128 m. c. pietriș și 43 m. c. piatră spartă, necesară pe șoseaua No. 23 Telu—Mărcuș—Dobârlău între km. 0—5+000, în valoare de lei 37.511 (Actul No. 12.472—1941)

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 88—110 din L. C. P. și dispoz. Decretului Lege pentru simplificarea formalităților de angajarea lucrărilor publice și prevederile din condițiunile generale pentru executări de lucrări publice.

Ofertele scrise, legal timbrate, se vor înainta în plic separat închis și sigilat, iar garanția de 5% din valoarea ofertei se va depune în numerar, efecte garantate de Stat, sau recipisele de consemnarea sumei la Administrația Financiară, asemenea în plic separat.

Licitația se va ține în edificiul Prefecturii din B-dul Ferdinand No. 10 etaj I camera No. 8, unde Domnii concurenți vor putea vedea caetul de sarcini și vor lua informațiunile necesare în orele de serviciu, până la data ținerii licitației.

Brașov, 30 Mai 1941

Prefect, Șeful serv. fin.
Colonel D. Craiu Nic. Ardeleanu

CRONICA RAZBOIULUI

Victoria forțelor Axei din Creta. — Pacea dintre Irak și Anglia. — Situația pe diferite teatre deluptă. — Întâlnirea dela Brennero.

După capitularea trupelor grecești din sectorul Kandia — care a fost ocupat de parașutiștii germani coboriți la Rethymnon și ajutați de trupele de înțărare venite pe la Vestul insulei — trupele alpine și corpul parașutiștilor germani a pus stăpânire pe importante localități și aerodromuri din partea occidentală a insulei, făcând astfel posibilă debarcarea masivă a trupelor motorizate, care la adăpostul avioanelor de bombardament în picaj, au făcut ca rezistența trupelor engleze să scadă tot mai mult.

Stăpânirea părții de nord a Cretei, și în deosebi a bazei navale din Golful Sudo, a ușurat mult operațiunile germane care au exercitat asupra trupelor dușmane găsite în insulă, nu numai presiuni de ordin militar, dar și de ordin moral. Zgomotul infernal provocat de zecile de avioane de bombardament care coborau în picaj până la o distanță de 200 m. de obiectiv, preciziunea cu care era bombardată orice poziție; mitraliera din avion a trupelor care încercau să ia poziții, dar mai ales coborârea din văzduh a miilor de parașutiști germani, care puneau stăpânire pe punctele principale strategice, toate acestea au fost factori care au determinat victoria din Creta.

Din victoria germană asupra Cretei se trag învățăminte de o importanță capitală pentru acțiunile ce vor urma pe mare și dincolo de ea. S'a putut constata mai întâi, că flota aeriană este superioară și mult mai eficace decât flota navală. Orice posibilitate de apărare, a unui vas de transport, este repede anihilată de un avion de bombardament, pilotat de un bun și curajos aviator. Pierderea unui vas de un tonaj oricât de mic, este cu mult mai mare ca a unui avion de cel mai modern tip. Dar, s'a putut verifica, odată mai mult, importanța în luptă a parașutiștilor și mai ales pregătirea operațiunilor de către aceștia. Trebuie să se recunoască, meritul acestor luptători, de a fi trasat victoria care a făcut ca pasul trupelor germane să răsună și pe străzile din Creta, iar drapelul cu svastika să fâlăie pe pământul apărut cu atâta eroism de cretanii lui Venizelos.

Ceeace va constitui o înrăurire în schimbarea planurilor de luptă, este faptul că în Creta nu s'a putut transporta, nici pe cale aeriană, nici pe cale maritimă, armamentul greu german, piese de artilerie și tancuri, așa că trupele ce au reușit să debarce și să aterizeze în partea de Nord-Vest a insulei, au susținut luptele numai cu armamentul ușor, ajutate însă de aviația de bombardament care a fost foarte activă, căci asupra ei a apăsât mai mult răspunderea succeselor acelor operațiuni în faza lor cea mai grea — aceea a protejării transporturilor, a articulării forțelor compuse din parașutiști cu celelalte trupe debarcate din vase, sau din avioane, în diferite puncte și a concentrării lor, în vederea executării planurilor de luptă. Unele din grupurile de parașutiști au fost nevoite să lupte izolat, timp de câteva zile, până când s'a stabilisească legătura cu celelalte trupe germane, cum a fost grupul parașutiștilor din sectorul Heraklion, care a rezistat 8 zile până când a stabilit legătura cu forțele alpine.

Atât în cursul operațiunilor de transporturi aeriene și maritime, cât și în cursul operațiunilor pe uscat, din insula Creta, pierderile au fost mari de ambele părți, dacă ținem socoteală de durată și violența luptelor navale și aeriene începute în ziua de 20 Mai. La pierderile germane, suferite la lupta piept la piept cu soldații englezi, trebuie adăugate și victimele făcute de populația civilă, care a luptat cu sălbătăcie neîntâlnită decât în războiul din Polonia. Parașutiștii germani au fost împușcați de femei îmbrăcate în haine militare germane, iar corpurile lor sfărtecate în zeci de bucăți. Câțiva subo-

fițeri au fost găsiți crucificați. Aceste scene înspăimântătoare au îndârjit și mai mult în luptă pe soldații germani care au răzbutat astfel pe camarazii lor cărora nu le-a fost respectată liniștea, nici după moarte.

La vitejia armatelor germane, trebuie adăugat și faptul că, în a 8-a zi de luptă și când rezultatul se apropia de sfârșit, a debarcat în insula Creta un corp expediționar italian, care a făcut fără prea mare greutate joncțiunea cu trupele germane ce urmăreau îndeaproape trupele engleze, neo-zeelandeze și grecești protejate — scurtă vreme — de o formație navală britanică, formațiune care a fost bombardată de aviația germană. Din acel moment încercarea de imbarcare a fost egală cu o sinucidere, căci din trupele care au încercat să se imbarce în vasele ancorate în larg, foarte puține au reușit să se salveze, marea lor majoritate a pierit în valuri. De altfel după însuși comunicatul englez, care precizează că 15.000 de soldați care au luptat în Creta, au ajuns în Egipt, reese că restul până la 60.000, adică 45.000 de soldați și-au dat viața în luptele din Creta.

Știrea imbarcării trupelor engleze din Creta, a produs în America o profundă impresie, iar la Londra succesul german a convins unele cercuri conducătoare că Marea Britanie nu poate fi salvată decât printr-o intervenție activă a Statelor Unite. Guvernul din Londra a cerut să i se trimită cât mai repede avioane, tancuri, tunuri și arme automate. Intervenția masivă a Americii pare să fie hotărâtă în întrevvedere dintre președintele Roosevelt și d. Winant, ambasadorul Statelor Unite la Londra, care a avut loc Marți 3 Mai. Ziarele americane precizează că ambasadorul Winant a fost însărcinat de guvernul britanic să ceară președintelui Roosevelt imediată înțecire a ajutorului Americii pentru Marea Britanie.

Căderea Cretei în mâinile puterilor Axei, înseamnă apropierea tot mai mult a acestor forțe de obiectivul final al operațiunilor din orientul apropiat: Egiptul și apoi Suezul. De altfel în cercurile militare se recunoaște că insula Creta va da puțină Germaniei să exercite un control eficace în Mediterana orientală și chiar să stăpânească această zonă. Rămâne acum de văzut dacă și insula Cipru va cădea tot atât de ușor.

Referitor la această bază navală ținem să precizăm că ea se află, ca și Malta, de vreme îndelungată în posesiune engleză și că, întocmai ca și Malta, Cipru este o adevărată cetate din beton și oțel. Așa fiind atacul împotriva acestei baze navale din Mediterana orientală, va avea puțini sorți de izbândă, iar, dacă va reuși, importanța flotei britanice din această parte, va fi mult redusă.

Ca punct strategic, Creta este de o importanță covârșitoare, căci, în afară de faptul analizat mai sus, prin cucerirea ei, distanța până la Tobruk a mai rămas de 340 Km., iar până la Alexandria și Cipru, 650 Km. Cum vedem furtuna; din Marea Mediterană a început, iar sfârșitul ei nu se poate preciza.

In Irak

Se pare însă că neșansa engleză din Creta să fie compensată de situația din Irak unde Anglia e stăpână. Intre cele două țări s'a încheiat pacea. În regiunea raiului biblic, tunul a încetat să mai bubue. Va reveni iarăși liniștea în această parte a pământurilor sfinte, sau e liniștea dinaintea furtunii?!

Pentru Marea Britanie, Irakul prezintă o importanță deosebită, atât din punctul de vedere politic și economic, cât și din punctul de vedere strategic. Prin Irak trec cele două drumuri terestre spre India, care pot fi combinate cu

cele maritime: primul drum transcontinental pornește din Hamburg, trece prin Berlin, Viena, Belgrad, Sofia, Instambul, Bagdad și Basra (Basorah) la Golful Persic și de aci se prelungește spre India, fie prin calea maritimă Golful Persic, — oceanul Indian, fie prin calea terestră prin Irak și Belucistan, având și o altă ramură mai la nord, prin Teheran.

Linia ferată Mossul-Bagdad-Basra este legată de marea arteră transcontinentală europeană-asiatică Hamburg-Instambul-Bozant-Nisibin.

Al doilea drum al Indiilor stabilește legătură între Egipt, Palestina, Transjordania și Golful Persic.

Amenajamentul acestui drum important, care leagă Africa de Nord orientală — Egiptul — de Orientul mijlociu asiatic de Golful Persic și de India, depinde numai de Marea Britanie. După ultimele știri se pare că trupele britanice vor pătrunde în Siria, fapt care va determina pe Franța să ia atitudine.

In Atlantic

Luptele din Atlantic se duc cu o violență crescândă. După comunicatele Berlinului, în cursul unei luni au fost scufundate vase engleze cu un tonaj total de 746.000 tone, fără a mai fi socotite vasele scufundate de minele marine. La începutul unei luni au fost scufundate, pe coasta orientală a Angliei, 5 vase de comerț. La acțiunea germană, aviația britanică, a răspuns prin bombardarea Berlinului.

Noul președinte al „Academiei Române“

În ședință intimă „Academia Română“ și-a ales noul președinte în persoana d-lui profesor Ion Simionescu.

Această alegere cinstește, deopotrivă, atât pe membrii celei mai înalte instituții de cultură a României, cât și instituția în sine, ea fiind un frumos omagiu adus permanențelor sufletești, morale și intelectuale ale neamului nostru.

Un om cu un minunat echilibru sufletesc, la care erudiția și dragostea de neam sunt contopite în căldura unei profunde omenii, fiind ales să ducă peste cele trei sferturi de veac prestigiul Academiei noastre, o va face, suntem siguri, dând alegerii sale și semnificația pe care vremurile ne-o pretind.

M. M.

INFORMAȚIUNI

Asociațiunea „ASTRA“ Despărțământul Brașov

invită în cadrele Extensiunii Universitare, publicul brașovean *Sâmbătă, 7 Iunie 1941 orele 7 p. m.*, în Sala festivă a *Camerei de Comerț* la

CONFERINȚA

D-lui prof. univ. *Emil Teposu* despre *medicina și problemele rasei.*

Intrarea liberă.

In atențiunea întreprinderilor care plătesc impozitul pe lux și cifra de afaceri

Administrația de Constatate Indirecte Brașov, aduce la cunoștința tuturor întreprinderilor care plătesc impozitul pe lux și cifra de afaceri, începând dela 1 Mai 1941, data de când a început să se facă plata impozitului pe luna Aprilie 1941, și deci primele plăți din acest impozit pe exerc. 1941—1942, vor trebui să întocmească un nou model de borderou, stabilit de Ministerul de Finanțe, de vârsarea impozitului pe lux și cifra de

afaceri, care înlocuiește notele obicnuite de plată și vechile borderouri.

Pentru orice relațiuni de felul cum trebuie să întocmească aceste borderouri se recomandă întreprinderilor interesate, a se prezenta prin contabilii respectivi sau un reprezentant care poate primi acest fel de relațiuni, iar nu prin oameni de serviciu, la sediul Ad-ției, camera 18.

In atențiunea proprietarilor de imobile

Ministerul de Finanțe apreciind că mulți proprietari, din cauză de forță majoră, nu au putut prezenta la viză contractele de închiriere, prelungește vizarea — fără amendă — până la data de 10 Iunie 1941.

Potrivit acestei dispozițiuni de scutire se va percepe impozitul proporțional — fără amendă — la toate contractele de închiriere de imobile, indiferent dacă termenul de locațiune a început la data de 23 Aprilie a. c., sau o dată anterioară.

Redactor responsabil
ION COLAN